

ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Μάριος Καμχής

Σεπτέμβριος 2015

Περίληψη

Στη δεκαετία του 70 ενεπλάκην σε μια διανοητική άσκηση διερευνώντας τις σχέσεις μεταξύ φιλοσοφίας της επιστήμης και θεωρίας του σχεδιασμού. Με σχεδόν μηδενική εμπειρία σε πολεοδομικές και χωροταξικές πρακτικές - αφού από το Πολυτεχνείο, πέρασα στο τμήμα Σχεδιασμού της Architectural Association και μετά στο London School of Economics, για τη διδακτορική μου διατριβή δεν είχα πολλές άλλες επιλογές παρά να ασχοληθώ με τη θεωρία. Ήταν μια ενδιαφέρουσα άσκηση που κατέληξε στην απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος το 1977 και στην έκδοση του σχετικού βιβλίου *Planning Theory and Philosophy* το 1979. Στη συνέχεια αυτής της περιήγησης, είχα την τύχη να ασχοληθώ με διάφορες μορφές του «πραγματικού» σχεδιασμού, μεταξύ άλλων: Εθνικό Πρόγραμμα Ακτών (1979-1980), Κοινωνική και οικονομική συνοχή (1986-1988), URBAN (1990-1996), INTERREG (1990-1996), ΜΟΔ ημιτελή έργα της περιόδου 2000-2006 (2011-2012/13). Μέσα από αυτές τις εμπειρίες μπόρεσα να εξάγω μια σειρά από συμπεράσματα για το τι μπορεί να θεωρηθεί επιτυχία και τι αποτυχία, αλλά και να δω αν αυτές οι θεωρίες του σχεδιασμού που είχα μελετήσει στο παρελθόν είχαν ή έχουν κάποια σχέση με την πραγματικότητα. Βρήκα ότι υπάρχουν διάσπαρτες αλήθειες που ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα σε όλες σχεδόν τις θεωρίες που εξέτασα. Παράλληλα εντόπισα μια σειρά από παράγοντες που μπορεί να συμβάλουν στη επιτυχία ενός σχεδιαστικού εγχειρήματος, ενώ η απουσία τους να συμβάλει στην αποτυχία: Συντονισμός, Συναίνεση, Αποδοχή, Αλληλένδετες πολιτικές και τεχνοκρατικές διαδικασίες, Υποταγή της διαδικασίας στην ουσία, Βαθμός παρέμβασης ανάλογος με επίπεδο παρέμβασης, Διάλογος- Επικοινωνία, Εμπλοκή στις διαδικασίες σχεδιασμού πολλών παραγόντων. Ανοικτό παραμένει το ερώτημα σε ποιο βαθμό και κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορούν να επιτευχθούν τα παραπάνω.

Λέξεις κλειδιά: θεωρία σχεδιασμού, φιλοσοφία της επιστήμης, 'πραγματικός' σχεδιασμός, εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα και έργα, παράγοντες επιτυχίας και αποτυχίας σχεδιαστικών εγχειρημάτων

Αναφορές

Camhis, M. (1979) *Planning Theory and Philosophy*, London: Tavistock.

Καμχής, Μ. (2007) *Η ενοποίηση του ευρωπαϊκού χώρου 1986-2006 : Ένα σχεδιαστικό εγχείρημα μεγάλης κλίμακας*, Αθήνα: Κριτική.